



sever, sever, sever
ama en çok metali sever



katla, kırıştır, büzüştür
tüm gerçekleri soruştur

evde bilim

Duvar Resimlerinin Sırrı

Arkeolojiyle Uğraşıyorum...

Zamanda yolculuk yapabilseniz ve geleceğe gitseniz neyi öğrenmek isterdiniz? Büyük olasılıkla insanların nerede ve nasıl yaşadıkları, neler yaptıkları, hangi araçları kullandıkları ve nasıl beslendikleri gibi birçok sorunun yanıtını. Arkeologlar da aynı soruların yanıtını, geçmişten kalan belgeleri, malzemeleri inceleyerek ararlar. En sık yaptıkları işlerden biri de geçmişe ait yerleşim yerlerini araştırmaktır. Çünkü buralarda kazı yaparken birbiriyle ilişkili çok sayıda belge toplayabilirler. Biz de bu belgeler aracılığıyla geçmiş uygarlıklar hakkında birçok şey öğrenebiliriz. Arkeologların ilgilendiği geçmiş uygarlıklara ait önemli belgelerden biri de duvar resimleridir. Eski insanların neden duvar resimleri yaptıklarını tam olarak bilemiyoruz, ama en azından kendilerini ifade etmek için yaptıklarını söyleyebiliriz. Büyük bir avdan sonra, mağara duvarına büyük bir hayvan çizerek heyecanlarını yansıtıyorlar, kurak geçen bir mevsimden sonra gereksinim duydukları besinleri resimliyorlardı. Duvar resimleriyle inançlarını da dile getiriyorlardı; belki de resimlerle kötülüklerden korunduklarına inanıyorlardı.



Onların neler hissettiğini anlamak ve bir arkeoloğun nasıl çalıştığını öğrenmek için eğlenceli bir etkinliğe ne dersiniz?

Gerekli Malzeme

- ambalaj kâğıdı
- siyah mürekkep
- fırça
- çita
- fırça yapmaya uygun doğal malzemeler (yaprak gibi)
- kumaş parçaları
- doğal sünger
- ip
- makas

Haydi Başlayalım

Bu etkinlik için iki arkadaş beraber çalışmanız gerekecek. Biriniz eski zamanlarda yaşayan bir mağara adamı olacak, diğeriniz de günümüzde yaşayan bir arkeolog olacak. Mağara adamı bir duvar resmi yapacak. Arkeolog olan da bu resmi bulup inceleyen kişi olacak. Ama arkeoloğun mağara adamının yaptığı resmi önceden görmemesi gerekiyor.

Duvar Resmi Yapalım

Geçmişte insanlar duvarlara resim yaparlardı. Biz duvar yerine ambalaj kâğıdı kullanacağız. Duvar resmimizin geçmişten kaldığı izlenimini vermek için ambalaj kâğıdını eskitmek



sarı, kırmızı, mavi, yeşil, mor
hepsi onun içinde,
bulmak zor!



Y harfi mi, makas mı? yoksa soru işareti mi?
amaç bunu bulmak mı?..



aç kapa
tuttur da tuttur
nesneleri buluştur...



uçak, kayak, şapka, ev
yarattığın her şey güzel olur!



yaylı kısıkaç
gözünü dört aç...

say tanecik say
dök tanecik dök...



eğlenceli olabilir. Bunun için, kâğıda elinizle azar azar su serpin. Kâğıt suyu emdikten sonra, buruşturmaya çalışın ve kurumaya bırakın. Bu arada fırçanızı hazırlayabilirsiniz. Doğal malzemeler kullanarak bir fırça yapın. Örneğin, bir çitanın ucuna bir

ağaç yaprağı, sünger bağlayabilirsiniz, isterseniz kumaş parçaları da kullanabilirsiniz. Duvar resmini yaparken daha kolay olabilir düşüncesiyle resim fırçası da kullanabilirsiniz. Artık, ne resimleyeceğinizi düşünebilirsiniz. Yaşadığınız önemli olayları, örneğin, bir fırtınayı çizebilirsiniz. Bunu yaparken, eski insanlar gibi simgeler oluşturabilirsiniz. Ne resimleyeceğinizi tasarladıktan sonra, eskitilmiş kâğıdınızın üzerine mürekkeple çizin. Şimdi sıra resminizi gizlemeye geldi. Çünkü, arkeolog arkadaşınızın resmi kendi başına bulmaya çalışması gerekiyor. Bu amaçla, resminizin üzerine ikinci bir ambalaj kâğıdını kenarlarından bantlayarak yapıştırın. Üstteki kâğıdın üzerine birkaç küçük delik açın. Böylece yıllar geçmiş ve resmin bir kısmı kaybolmuş olacak.

Arkeolog Olalım

Bir arkeologsunuz ve bir duvar resmi buldunuz. Bulduğunuz duvar resminin bir kısmı görülebiliyor; ancak bazı bölümlerinin üzeri örtülü kalmış. Ne yaparsınız?



Resmin görünmeyen kısımlarını ortaya çıkarmaya çalışırsınız. Daha önceden ne olduğunu bilmediğiniz duvar resminin görünen kısımlarını izleyerek, üstteki kâğıdı dikkatlice yırtmaya başlayın. Üstteki kâğıdı tamamen soyup, gizli kalmış duvar resmini bulup inceleyin. Duvar resminin ne amaçla yapıldığını bulmaya çalışın ve kayıt tutun. Bu sırada aklınıza takılan her soruya yanıt arayın. Resim neye benziyor? Neden yapılmış? Hangi malzemeler kullanılmış?

Yaptığınız duvar resimlerini bize gönderebilirsiniz.

Adresimiz
Bilim Çocuk Dergisi/Sizden
Gelenler Köşesi/PK 156/
06100/Kavaklıdere/Ankara

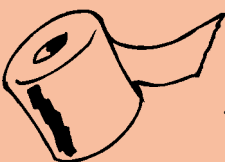
önce, sonra, şimdi,
bitti...



az ekle, çok ekle,
kariştir bekle...

2001 yılında Evde Bilim köşemize katkıda bulunan... Zeynep Yazıcıoğlu, Gökçe Barkın, Yaman Özel, Vedat Cem Günay, Zeynep Tansu Azizoğlu, Sinem Bozkurt, Emir Sezgin, Murat Köse, Simin Mercan, Hakan Büyükbayram, Aslı Nigiz, Onur Yürüten ve Murat Gücenmez'e teşekkür ederiz.

Tuğba Can



...yumuşak mı, kuru mu? bu
kolay bir soru mu?..

yuvarla, döndür, sar, çevir,
sonunda değişir...

